

Lubuski Urząd Wojewódzki
w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Jagiellończyka 8
66-400 Gorzów Wlkp.

PS-I.431.2.10.2024

PROTOKÓŁ

KONTROLI PROBLEMOWEJ

przeprowadzonej

w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonej Górze, ul. Długa 13.

Działając na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 5 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 424 ze zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1165)), a także przepisów ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.)

zespół kontrolny w składzie:

- 1) Sylwia Krasieńska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 88-1/2024 z 11 kwietnia 2024 r. – *kierująca zespołem;*
- 2) Hanna Piekarska** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 88-2/2024 z 11 kwietnia 2024 r. – *członek zespołu;*

przeprowadził, w okresie od 15 kwietnia 2024 r. do 14 czerwca 2024 r., kontrolę problemową w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonej Górze w zakresie wybranych sfer organizacji i funkcjonowania jednostki w realizacji zadań dot. przeciwdziałania przemocy domowej.

Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług. Czynności w siedzibie jednostki dokonano 15 kwietnia 2024 r., w obecności Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli.

Przed przystąpieniem do kontroli, Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia, o braku okoliczności, uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

Ocenie poddano zagadnienia:

1. Infrastruktura pomocy kierowanej do osób dotkniętych przemocą domową.
2. Zespół interdyscyplinarny.

Do oceny powyższych zagadnień przyjęto analizę dokumentów udostępnionych kontrolującym w toku czynności dokonanych w siedzibie jednostki oraz dokumenty przesłane – 30 kwietnia 2024 r.

(akta kontroli str. 1-17)

Dokonano na tej podstawie następujących ustaleń:

1. Infrastruktura pomocy kierowanej do osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Zgodnie z art. 6. ust.2, pkt. 2 i 3 cyt. wyżej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, jak również zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w odpowiednich jednostkach wsparcia.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia pomoc osobom dotkniętym przemocą w ramach posiadanej infrastruktury oraz współpracuje z innymi instytucjami w tej kwestii. Zapewniono mieszkańcom Miasta Zielona Góra dostęp do poradnictwa specjalistycznego.

1) Pomoc ambulatoryjna – poradnictwo specjalistyczne.

Mieszkańcy Miasta mają możliwość skorzystania z bezpłatnego specjalistycznego poradnictwa w zakresie: prawnym, socjalnym, psychologicznym, pedagogicznym, psychoterapeutycznym i terapeutycznym. Poradnictwo jest prowadzone przez specjalistów zatrudnionych w: Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonej Górze, Biurze Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz w ramach realizowanych projektów – w gabinetach prywatnych.

Poradnictwo udzielane w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonej Górze:

- prawne (termin ustalany indywidualnie, piątek 8.00-12.00).
W 2023 r. udzielono 114 porad, w 2024 r. – do dnia kontroli – 34 porady,
 - socjalne (poniedziałek – piątek 7.30-15.30), poradnictwo udzielane jest również w miejscu zamieszkania.
W 2023 r. udzielono 9 415 porad, w 2024 r. – do dnia kontroli – 3 005 porad,
 - psychologiczne (poniedziałek – piątek 7.30-15.30).
W 2023 r. udzielono 134 porad,
 - rodzinne (poniedziałek – środa 7.30-15.30, czwartek 7.30-13.30).
W 2023 r. udzielono 110 porad.
 - terapeutyczne (poniedziałek – piątek 7.30-15.30).
W 2023 r. udzielono 287 porad, w 2024 r. – do dnia kontroli – 98 porad.
 - pedagogiczne (poniedziałek – piątek 7.30-14.30).
W 2023 r. udzielono 30 porad, w 2024 r. – do dnia kontroli – 98 porad.
- Specjaliści prowadzą m.in.: karty pracy, w których zapisują terminy i skrócony przebieg spotkań, listy obecności i rejestr spotkań.

Poradnictwo udzielane w Biurze Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom działającym przy MOPS w Zielonej Górze:

- prawne (poniedziałek 15.45-17.45, środa 8.00-10.00).
Poradnictwo może być udzielane także w formie mobilnej.
W 2023 r. udzielono 306 porad, w 2024 r. – do dnia kontroli – 67 porad.
 - psychologiczne (poniedziałek 16.00-20.00, czwartek 11.00-14.00).
W 2023 r. udzielono 248 porad, w 2024 r. – do dnia kontroli – 59 porad.
- Biuro udziela porad anonimowo, nie prowadzi rejestru, gromadzi dane statystyczne.

Poradnictwo udzielane w ramach realizowanych projektów – w gabinetach prywatnych – w 2023 r.:

- psychoterapia (termin ustalany indywidualnie). W 2023 r. udzielono 30 porad.
- psychologiczne dla dzieci do 12 roku życia (termin ustalany indywidualnie). W 2023 r. udzielono 20 konsultacji.

Poradnictwo prawne zapewnia Miasto Zielona Góra w Punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Poradnictwa Obywatelskiego i Mediacji. Szczegółowe informacje znajdują się na stronie MOPS w Zielonej Górze pod adresem: <https://www.mops.zgora.pl/nieodplatna-pomoc-prawna-na-terenie-miasta-zielona-gora-w-2024-roku/>.

2) Pomoc stacjonarna – pobyt w Ośrodku Interwencji Kryzysowej oraz Domu Samotnej Matki w Zielonej Górze

Mieszkańcy Zielonej Góry mają możliwość skorzystania ze wsparcia udzielanego przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej oraz Dom Samotnej Matki. Obie te placówki znajdują się przy Al. Wojska Polskiego 116 G w Zielonej Górze. Zadanie realizowane jest przez Stowarzyszenie Twoja Rodzina.

Oferta placówek dotyczy całodobowego wsparcia w formie noclegu oraz poradnictwa specjalistycznego. Szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej MOPS <https://www.mops.zgora.pl/>.

Na liście osób, które skorzystały z Ośrodka Interwencji Kryzysowej – w związku z wystąpieniem przemocy domowej i zostały skierowane do Placówki przez Miejski Ośrodek – wykazano w 2023 r. 3 osoby, w 2024 r. (do dnia kontroli) – 1 osobę. Do analizy przyjęto losowo wybrane teczkę klientów nr: 6, 19 z 2023 r., nr 3 z 2024 r. W tezkach klientów znajdują się rodzinne wywiady środowiskowe wraz z niezbędnymi załącznikami opisujące sytuacje klientów, ich problemy oraz zaplanowaną pomoc.

Na liście osób, które skorzystały z Domu Samotnej Matki – w związku z wystąpieniem przemocy domowej i zostały skierowane do Placówki przez Miejski Ośrodek – wykazano w 2023 r. 19 osób, w 2024 r. (do dnia kontroli) – 6 osób. Do analizy przyjęto losowo wybrane teczkę klientów nr: 11, 17, 37, 49, 55 z 2023 r. W tezkach klientów znajdują się rodzinne wywiady środowiskowe opisujące sytuacje klientów ich problemy, zaplanowaną pomoc oraz decyzja kierująca i ustająca odpłatność.

3) Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy oraz wsparcia udzielanego osobom doświadczającym przemocy i osobom stosującym przemoc. Miejski Ośrodek współpracuje z różnymi instytucjami, placówkami i organizacjami, np.:

- szkoły, przedszkola, prokuratura, sąd rejonowy, zespół kuratorskiej służby sądowej, Policja, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 4,
- Noclegownia im. Ojca Stefana Modesta Glorieux, Chrześcijańska Fundacja Rozwoju Osobistego Rondo i Schronisko aktywizujące dla Bezdomnych Mężczyzn Caritas,

- Stowarzyszenie Twoja Rodzina, Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Obywatelskiej „Civis Sum”, Lubuskie Stowarzyszenie „Baba” i Towarzystwo Rozwoju Rodziny,
- Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia, a także Poradnia Psychologiczno-Terapeutyczna.

W siedzibie Ośrodka oraz na stronie internetowej MOPS (<https://www.mops.zgora.pl/>) umieszczono materiały informacyjne i edukacyjne dotyczące zjawiska przemocy oraz możliwości uzyskania pomocy.

Brak uchybień w realizacji zadania.

(akta kontroli str.261-301 i 324-592)

Warunki realizacji zadania przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W celu realizacji zadań dot. przeciwdziałania przemocy domowej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze zatrudnia w Dziale Przeciwdziałania Przemocy łącznie 15 pracowników, w tym: Kierownika, Zastępcę Kierownika, specjalistę pracy z rodziną, 10 pracowników socjalnych i pomoc administracyjną.

Pracownicy podnoszą kwalifikacje zawodowe w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz pracy z rodziną.

Podczas czynności kontrolnych przeanalizowano dokumentację dotyczącą szkoleń kadry. Kontrolującym przedstawiono zaświadczenia o szkoleniach odbytych w 2023 r. i w 2024 r. Były to m.in. szkolenia: „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”, „Praca z osobą doznającą przemocy domowej z uzależnieniem lub upośledzeniem umysłowym”, „Prawo karne i rodzinne w aspekcie wspierania osób pokrzywdzonych przestępstwem przemocy domowej”, „Przeszkody w pracy z dzieckiem doznającym przemocy domowej”. Zespół kontrolny ustalił, że wszyscy pracownicy socjalni uzupełniają kompetencje zawodowe z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Warunki lokalowe posiadane przez Ośrodek gwarantują poszanowanie godności, zapewnienie bezpieczeństwa oraz swobodę wypowiedzi.

Brak uchybień w realizacji zadania.

(akta kontroli str. 302-323)

2. Zespół interdyscyplinarny (ZI).

Zgodnie z art. 6. ust. 2 pkt. 4 cyt. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. W myśl art. 9a - 9c cyt. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, działa on na podstawie porozumień zawartych między wójtem, a uprawnionymi podmiotami.

W Mieście Zielona Góra został powołany Zespół Interdyscyplinarny w pełnym składzie. Prezydent zawarł porozumienia ze wszystkimi uprawnionymi podmiotami, których reprezentanci zostali powołani w skład Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszyscy członkowie ZI złożyli oświadczenia zobowiązujące do zachowania poufności uzyskanych informacji i danych. Zachowana jest częstotliwość spotkań ZI.

W dokumentacji dot. dwóch posiedzeń Zespołu brak jest wskazania przyczyny nieobecności części członków zespołu lub stwierdzenia nieobecności nieusprawiedliwionej.

Rada Miasta Zielona Góra przyjęła – 27 czerwca 2023 r. – uchwałę nr LXXII.1078.2023 w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Zarządzeniem Nr 1136.2023 Prezydenta Miasta Zielona Góra z dnia 18 września 2023 r. został powołany nowy zespół interdyscyplinarny.

Skład Zespołu został zmieniony Zarządzeniem Nr 114.2024 Prezydenta Miasta Zielona Góra z 12 lutego 2024 r.

Zespół tworzą przedstawiciele wszystkich podmiotów wskazanych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Prezydent Miasta Zielona Góra zawarł porozumienia o współpracy ze wszystkimi podmiotami, których reprezentanci zostali powołani do składu nowego Zespołu.

Wszyscy członkowie Zespołu złożyli oświadczenia zobowiązujące do zachowania poufności uzyskanych informacji i danych, zgodnie z wymogami art. 9c ust. 3 ustawy cyt. wyżej o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Od powołania Zespołu w 2023 r. – odbyły się 4 posiedzenia. Zachowana jest częstotliwość organizacji posiedzeń (28.09.2023 r., 13.11.2023 r., 18.01.2024 r. i 14.03.2024 r.).

Na pierwszym posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego dokonano wyboru przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego oraz opracowano i przyjęto Regulamin Zespołu Interdyscyplinarnego.

W dokumentacji dot. posiedzeń ZI z 28.09.2023 r. i 14.03.2024 r. brak jest wskazania przyczyny nieobecności na posiedzeniach części członków zespołu/stwierdzenia nieobecności nieusprawiedliwionej. Z Regulaminu ZI wynika, że przekazanie informacji o nieobecności następuje w formie mailowej lub telefonicznej.

Z uwagi na ustawowy warunek usprawiedliwienia nieobecności oraz jej zgłoszenia z wyprzedzeniem – zalecane jest dokumentowanie informacji o nieobecnościach. Zgodnie z art. 9a ust. 7g ustawy o przeciwdziałaniu przemocy – w przypadku co najmniej trzykrotnej nieusprawiedliwionej nieobecności członka zespołu interdyscyplinarnego na posiedzeniu przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego informuje podmiot, który ten członek reprezentuje, o jego nieobecności, na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

Zadanie realizowane z istotnym uchybieniem: w dokumentacji dot. dwóch posiedzeń ZI brak jest wskazania przyczyny nieobecności części członków zespołu.

(akta kontroli str.18-260 i 593-595)

Wnioski:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia pomoc osobom dotkniętym przemocą w ramach posiadanej infrastruktury oraz współpracuje z innymi instytucjami w tej kwestii.

2. W siedzibie Miejskiego Ośrodka umieszczono materiały informacyjne i edukacyjne dotyczące zjawiska przemocy oraz możliwości uzyskania pomocy.
3. Pracownicy socjalni podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe w kontrolowanym zakresie.
4. W Mieście Zielona Góra został powołany Zespół Interdyscyplinarny w pełnym składzie.
5. Prezydent Miasta Zielona Góra zawarł porozumienia ze wszystkimi uprawnionymi podmiotami, których reprezentanci zostali powołani w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.
6. Wszyscy członkowie Zespołu złożyli oświadczenia zobowiązujące do zachowania poufności uzyskanych informacji i danych.
7. Zachowana jest częstotliwość spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.
8. W dokumentacji dot. dwóch posiedzeń Zespołu brak jest wskazania przyczyny nieobecności części członków zespołu lub stwierdzenia nieobecności nieusprawiedliwionej.

Wniosek zawarty w punkcie 8 stanowi istotne uchybienie.

Za stwierdzone uchybienia w punkcie 8 odpowiedzialny jest Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Zielonej Górze.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzonej kontroli dokonano wpisu do książki kontroli znajdującej się Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonej Górze, pod pozycją nr 19.

POUCZENIE

Zgodnie z § 18 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze, drugi Prezydentowi Miasta Zielona Góra, trzeci pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wielkopolskim.

Kontrolujący:

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Hanna Piekarska

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Sylwia Krasieńska

Kierownik jednostki:

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Zielonej Górze

mgr Renata Mach

Gorzów Wielkopolski, 18 czerwca 2024 r. Zielona Góra, dnia 6 sierpnia 2024 r.